

30. oktober

UKA2008/111

**Pilersaaruserneq aamma nunaminertat atornerqartarnerat pillugit Inatsisartut
peqqussutissaattut siunnersuut
(Attaveqarnermut, Avatangiisinut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)**

pillugu

ISUMALIUTISSIISSUT

**Inatsisartut Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaannit
saqqummiunneqartoq**

Siunnersuutip aappassaaneerreqarnerani saqqummiunneqartoq.

Inatsisartut Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaat
suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Godmand Rasmussen, Atassut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Jonathan Motzfeldt, Siumut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Ole Thorleifsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Esmar Bergstrøm, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

**1) Peqqussutissatut siunnersuutip Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitap
isumaliutissiissutaanut sanilliussineq**

Peqqussutissatut siunnersuut una Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitaasimasup
isumaliutissiissutiginiikuusaanit, manna tikillugu Kalaallit Nunaanni allaffissornikkut
ineriartornerup nutarterneqarnissaanik tikkuussisuusumit aallaaveqartumik
saqqummiunneqarpoq. "Pisortat suliassaqarfiinik aaqqissuusseqqinnissaq pillugu
isumaliutissiissut"-mi taamani isumalioqatigiissitaasup innersuussutigaa kommunit
allaffissornernikkut piginnaanngorsarneqassasut, tamanna kommunit
aaqqissuussiffigineqarnerannut, isumalioqatigiissitap taassuma nammineerluni
aamma innersuussutigisaanut atasumik.

Taamatuttaaq Aaqqissuussaanermut Isumalioqatigiissitap innersuussutigaa,
kommunitut pilersaarutit aammalu illoqarfimmuut pilersaarutit

pilersaarusiortarfimmumut ataasiusumumut ataatsimoortinneqartariaqartut. Taamatuttaaq Aaqqissuussaanermumut Isumalioqatigiissitap innersuussutigaa, pilersaarutininik taakkuninnga akuersissuteqartarneq Namminersornerullutik Oqartussaniit kommuninut nuunneqartariaqartoq. Tamatuma saniatigut innersuussutigineqarpoq, nunaannarmut nunaminertanut oqartussaaneq Namminersornerullutik Oqartussaniit kommuninut nuunneqartariaqartoq. Pilersaarusiortnermut inatsisissatut siunnersuut una Aaqqissuussaanermumut Isumalioqatigiissitap innersuussutaanit aallaaveqartumik Naalakkersuisunit oqaasertaliorneqarsimavoq.

1.2) Sanaartugassanut pilersaarusiortnermut sinaakktissat nutaat peqqussutissatut siunnersuummi aalajangersarneqarput

Pilersaarusiortarnermi aaqqissuussinerumut nutaamut sinaakktit pisortatigoortut peqqussutissatut siunnersuutikkut saqqummiunneqarput, taakkulu suliaaqqarfinit pingasunit pingaarnernit imaqartussaapput: nuna tamakkerlugu pilersaarusiortneq, kommuninut pilersaarusiortneq aammalu nunaminertanik atugassiisarneq. Siunissami kommunip pilersaarusiortalerinissaa inatsisissap akuersissutigineqarnerata kingorna pilersaarusiortnermik ataatsimoortunik imaqassaaq: kommunimut pilersaarut. Tamanna ullumikkut paarlangasuvoq, tassa kommunip pilersaarusiortarnera pilersaarusiortaninik arlalinnik ilaqarmat; tassaasunik kommunip pilersaarutaa, taassuma sinaakktit pingaarnertit kiisalu illoqarfimmumut nunaannarmullu pilersaarutit, sukumiinerusumik aalajangersakkanik aalajangersaasuusut saqqummiuppai.

1.3) Pilersaarusiortnermi periutsip pisariillineqarnera

Kommunikkuutaartumik pilersaarusiortnermi periutsip pisariillinerata saniatigut siunissami kommunit nammineerlutik kommunimut pilersaarutininik kisermaassisumik akuersissuteqartarnermik oqartussaassuseqarneq angussavaat. Kommunilli pilersaarummut siunnersuutaata imarisaanut Naalakkersuisut akerliliisinaanermumut piginnaatitaassapput, taamaalilluni kommunip pilersaarutaa pingaarnertut inuiaqatigiinni mianerisassanut nalinginnaasumillu soqutigisanut akerliunnginnissaa qulakkeerneqarsinnaaqqullugu. Peqqussutissatut siunnersuummi ilaatinneqarpoq aalajangiisinaanermik piginnaatitsinerup kommunini aalajangiisartutut inissisimasunut annertunerujussuarmik nuunneqarnissaa.

1.4) Pilersaarusiortnermut innuttaasut sunniuteqarsinnaanerattatiinnarneqarpoq

Qanitariinnissamik tunngavissaatitaasoq, tassa aalajangiinerit innuttaasut qanimut tikillugit pisassasoq, peqqussutissatut siunnersuutit ilusilersorneqarnerani Naalakkersuisut annertuumik mianerisimagaat isumaqartoqarpoq. Mianerinninneq taanna pilersaarusiortnermut aamma nunaminertanik atugassiisarnermik piginnaatitsissutit kommuninut nuunneqarneratigut ilaatigut takuneqarsinnaavoq, taamaalilluni piginnaatitsissut taanna naapertorlugu innuttaasut qanimut tikillugit aalajangiinerit pisarnissaat qulakkeerneqarluni. Taamatuttaaq sanaartugassat

pilersaarusiorneqarneranni pingaarnertut ilaasutut innuttaasut sunniuteqarsinnaanerattatiinnarneqartussa qeqqussutissatut siunnersuummi annertuumik qulakkeerneqarpoq.

1.5) Innuttaasut naammagittaalliornissamut periarfissaat

Peqqussutissatut siunnersuut innuttaasut pisortatigoortumik naammagittaalliuteqarsinnaanerannik imaqarpoq. Taanna ima paasineqassaaq, pilersaarusiornermut nunaminertanillu atugassiinermut naammagittaalliutinut aalajangiisartunik pilersitsisoqassasoq, tassunga innuttaasut peqqussutissatut siunnersuut naapertorlugi kommunimut pilersaarusiornermik suliniutit pillugit kommunalbestyrelsit aalajangiinerinut innuttaasut naammagittaalliutiminnik tunniusisinnaassallutik. Naammagittaalliutinut aalajangiisartut suliasarissavaat isumagissallugu, nalinginnaasumik inatsiseqarnikkut maleruagassat makkununga tunngasut, suliamut peqataasinnaaneq, illuatungerisat tusarniarnerat, assigiisitsisumik suliarinninneq assigisaallu malinneqarnerat. Isumaqartoqarpoq, iliuuseriniarneqartup taassuma maanna pissutsit paarlattuanik qulakkiissagaa, oqartussaasup (Naalakkersuisut) nammineerluni kommunip pilersaarutaanik akuerisartuunnginnissaa ilutigisaanillu naammagittaalliuteqartarfiumnginnissaa, innuttaasut kommunalbestyrelsip aalajangiineranut naammagittaalliuteqarfiumtigaluni. Taamaalilluni innuttaasut naammagittaalliutaannik suliarinnittarneq aalajangiisartunit immikkoortunit, siunertamut tassunga taamaallaat naleqqussagaasunit, suliarineqartarnissaa peqqussutip qulakkiissavaa. Innuttaasut akerliliinerat/naammagittaalliornerat eqqortuutinneqartillugu naammagittaalliortarfiup aalajangiineri naqissusiisuusumik atuuttuunissaat matumunga atatillugu pingaartuusooq ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq.

Inatsimmi pilersaarusiornermut aamma nunaminertanik atugassiinermut naammagittaalliuteqartarfissap pilersinneqarnissaa pillugu § 38-imi aalajangersagaq ersarissarneqassasoq ataatsimiititaliap kissaatigaa. Tassunga atatillugu naammagittaalliuteqartarfiup inuttalersugaanera aammalu naammagittaalliuteqartarfiup sumulluunniit attuumassuteqartussaanginnera qanoq qulakkeerniarneqarnerat ataatsimiititaliamit eqqarsaatigineqarput. Tamanna pillugu siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaat ataatsimiititaliamit qinnutigineqassaaq.

1.6) Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnerup digital-inngorsarneqarnera.

Pisortat pilersaarusiornernut atugassamik nunalerinermut tunngasutigut paasissutissanut atortorissaasummik digital-imik aallaaveqartumik pilersitsinissamut Naalakkersuisut peqqussutissatut siunnersuutikkut pisussaaffilerput. Pilersaarusiornermi atortorissaarut taanna attaveqatigiinnermi atortulersuutinik anginerusunik pilersaarusiornermut atatillugu, matumani innaallagissamik kiassarnermillu pilersuineri, aqquserniornermi assigisaallu ilanngullugit assut atugaavoq. Pilersaarusiornermut atortorissaarutinik digital-iusunik nutaaliaasunik pisariaqartitsineq annertusiartuinnassasoq naatsorsuutigisariaqarpoq, ilaatigut Alcoa-

mik suliniutip piviusunngortinniarnernanut aammalu siunissami annertuumik aatsitassarsiornernut allanut tapertaasinnaassaaq, tamakkulu inuiaqatigiit pilersarusiortarnerannut nutarterinissamik piviusorsiortuunissamillu annertunerusumik piumasaqaateqartarumaarput.

2. Siunnersuutip tusarniaassutiginera

Peqqussummut siunnersuut piffissami 17.03.08-miit 28.04 2008-mut ukununnga tusarniaassutigineqarpoq: Rigsombudi, Aningaasaqarnermut Nunanullu allanut Naalackersuisoqarfik, Kulturimut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalackersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuutissarsiutitigullu Ilinniartitaanernut Naalackersuisoqarfik, Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik (Sanaartornermut oqartussaasut), Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Naalackersuisut siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik, KANUKOKA, kommunit, Nukissiorfiit, Royal Arctic Line A/S, Tele-Post, Mittarfeqarfiit, ASIAQ, Pinngortitaleriffik, Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu, Kalaallit Nunaanni politimesteri, Niels Bennetzens Tegnestue, Tegnestuen Nuuk, Masanti A/A, Niras Greenland A/S, Cowi A/S.

Kiisalu Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup, Nordisk Ministerrådimi suleqateqarnerminut uiggiullugu, peqqussutip nutaap imarisaa ilusaalu Miljøministeriaqarfiup By- og Landskabsstyrelsiata sulisuinik eqqartueqateqarsimavoq taamatuttaaq inuit ataasiakkaat Kalaallit Nunaanni sanaartorfissanik pilersarusiornernut ilisimasaqartut oqaloqatigineqarsimallutik.

2.1 Tusarniaanermut ataatsimiititaliap oqaaseqaatai

Aallarniutigalugu ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, tusarniaaneq sukumiisorujussuarmik piareersagaalluarsimasutullu iluseqartumik ingerlanneqarsimasutut iluseqarmat. Taamatuttaaq oqaatigineqarsinnaavoq, peqqussutissatut siunnersuutip matuma suliarineqarneranut atatillugu Naalackersuisoqarfiup kommunit soqutigisaqaqatigiillu allat pimoorullugu annertuumillu oqaloqatigisarsimagai. Taamatuttaaq tusarniaanermut akissutit misissuataarnerisigut paasineqarsinnaavoq, nunatsinni kommuninit oqaaseqaatigineqartut peqqussutissatut siunnersuummi annertuumik Naalackersuisunit ilanngunneqarsimasut. Tamanna pitsaasuusoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassa tusarniaanerup ingerlanissaanik pilersarusiornernup nassatarisimammagu, nunatsinni kommuninit peqqussutissatut siunnersuut tunngaviusumik amerlasuunit tapersorsorneqarsimammat. Taamaattumik tusarniaanermik ingerlatsineq taama sukumiitigisoq siunissami ilarneqarsinnaasutut takoqqusaarutigissallugu ataatsimiititaliaq peqqutissaqarpoq.

3. Ataatsimiititaliap isumaliutersuutai nalilersuinerilu

Peqqussutissat siunnersuut kommunit pilersaarusiortarnerannut aalajangersimasumik sunniuteqartussaammat, pingaartuuvoq kommunit atugassanut sinaakkutinullu nutaanut peqqussutip maleqqusaanut piareersimasariaqarnerat paasissallugu. Taamaattumik peqqussutissat siunnersuummi tekniikkimut tunngasut pillugit KANUKOKA-p kommunillu ataatsip akornanni attaveqatigiissimaneq innersuussutigissallugu ataatsimiititaliaq pissutissaqarluni isumaqarpoq.

KANUKOKA kommunimut akissuteqarnermini ilaatigut ima allappoq:

Issuaaneq aallartippoq" Kanukokap inatsisissat nutaat tapersersorpai, tassa nuna tamakkerlugu pilersaarusiorneq pimoorunneqarluni aallartinneqassappat. Ingerlaavartumillu kommunit Naalakkersuisullu akornanni pilersaarusiornermi oqaloqatigiittoqassaaq" Issuaaneq naavoq.

Inatsisartut peqqussutaat una naapertorlugu kommunit KANUKOKA-llu ingerlaavartumik oqaloqatigiittarnissamik kissaatigisaat Naalakkersuisut piginnaatitaanermik ingerlatsinerminni naapinniarumaaraat ataatsimiititaliamit tunngavissaatinneqarpoq. Peqqussutissat siunnersuutip matuma suliarineqarnerani kommunit kissaatigisaat Naalakkersuisunit tusaaniarneqarsimanagerat eqqarsaatigalugu, taama oqaloqatigiissinnaaneq pilersinneqareersoq oqaatigineqarsinnaavoq.

3.1 Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kinguneqaatissai

Nunaannarmi nunaminertanik atugassiinermi pilersaarusiornissamat pisussaaffimmik nakkutilliinissamillu pisussaaffimmik tigusinermi kommunit annertunerusumik suliassanik siunnersuutip pisussaaffilissagai Naalakkersuisut allappaat. Naalakkersuisut oqaatigaat nunaannarmi nakkutilliineq aningaasalersorneqarsimanngitsoq. Tassungali atatillugu Naalakkersuisut nalilerpaat:

Issuaaneq aallartippoq" kommunit pilersaarusiornarannut aamma nunaminertanik aqutsinerannut piumasaqaatit allannguuteqarnerat kommunini sumiiffinnillu pilersaarusiornarit kattunneqarnerisigut pilersaarusiornarup pisariillisaavigineqarnera suliassakillisissoq" Issuaaneq naavoq.

Siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini Naalakkersuisut isumaqarput isumaliutigineqarsinnaasoq, siunissami kommunit Naalakkersuisullu akornanni isumaqatigiinniarnissani ataatsimoortumik tapiissutit qaffanneqarsinnaanerannik apeqqut ilaatinneqarsinnaasoq. Tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tigureqarpoq.

3.2 Ataatsimiititaliap inaarutaasumik oqaaseqaatai

Siunnersuut suliarillugaasoq kinguneqarluarsinnaasorlu siunnersuummillu matuminnga akuersissuteqarnermi kommunit eqaannerusumik pitsaannerusumilu

pilersaarusiortarnermik illersorneqarsinnaasumik siunissami ingerlatsisinnaalissasut ataatsimiititaliaq pingaarnertut isumaqarpoq.

Siunnersuutip matuma siullermeerneqarnerani Inuit Ataqatigiit oqaaseqarnerminni apeqqutinik arlalinnik saqqummiussisimasut ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Aappasaanerinissamut apeqqutit taakku Naalakkersuisunit akineqassasut ataatsimiititaliap qinnutigissavaa.

4. Ataatsimiititaliap innersuussutaa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siuliani allassimasutuut paasinnilluni siunnersuut **akuersissutigineqassasog** innersuussutigaa.

Godmand Rasmussen
Siulittaasog

Ole Thorleifsen

Jonathan Motzfeldt

Esmar Bergstrøm

Olga P. Berthelsen